

Editor: Luminița Bratu

Copertă: Flory Preda

Tehnoredactare: Florența Sava

Corectură: Roxana Barbu și Georgeta Nicolae

We know
books

Titlul original: BEST OF FRIENDS

First published in Great Britain 2022

Copyright © Kamila Shamsie, 2022

Kamila Shamsie has asserted her right under the Copyright, Designs and Patents Act, 1988, to be identified as Author of this work. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or any information storage or retrieval system, without prior permission in writing from the author's.

Copyright © 2024 Editura Prestige
pentru ediția în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SHAMSIE, KAMILA

Best of friends: o poveste epică în care se explorează legăturile prieteniei din copilărie/Kamila Shamsie. - București: Prestige, 2024
ISBN 978-630-332-036-6

821.111

TOATE DREPTURILE REZERVATE!

Nicio parte a acestei cărți nu poate fi utilizată sau reprodusă în vreun fel fără permisiunea scrisă a editurii, cu excepția citatelor scurte, încorporate în articole critice sau în recenzii.

Tel.: 0732.55.88.33

www.edituraprestige.ro

www.facebook.com/edituraprestigeoficial

KAMILA SHAMSIE

BEST OF FRIENDS

O poveste epică în care se explorează
legăturile prieteniei din copilărie

Traducere de Răzvan Christian Țuculescu

PRESTIGE
București - 2024

VARA

Era prima zi la școală. Cerul era încărcat de nori musonici, iar curtea școlii era aglomerată, cu elevi adunați în preajma adăpostului. Arborii de kikar erau plantați de-a lungul zidului, iar arborii de neem, de-a lungul drumului, de la poartă la clădirea școlii. Existau de asemenea numeroase intrări încadrate de structuri ornamentale de tip bougainvillea, sculptate în fațada de piatră galbenă a clădirii și în zona terenului de joacă, întins sub balcoanele proeminente de la primul și al doilea etaj. Doar câțiva băieți mai îndrăzneți rătăceau în cele mai expuse părți ale curții, cu mânecile cămășilor rulate și cu mâinile în buzunare. Zahra, în picioare, lângă arcada care adăpostea clopotul de alamă, se folosea de avantajul înălțimii sale pentru a privi peste capetele tuturor fetelor și a majorității băieților, căutând ceva.

Festivitatea nu începuse încă, dar elevii, în uniforme gri și albe, se așezau deja în formațiile lor din semestrul anterior. Erau acolo copiii cool, băieții răi, cuplurile, fetele cu aere de superioritate și băieții invizibili. Zahra inventase aceste categorii de elevi, după ce urmărise o serie de filme cu adolescenți din Hollywood pe videocasete piratate, dar asta nu compensa suficient minusurile evidente ale vieții școlare din Karachi.

Căci fără orele de detenție, cum ar putea exista Clubul Micului Dejun? Fără un bal școlar, cum ar putea exista o Frumoasă în Roz? Fără libertatea necesară pentru a chiuli de la școală, cum ar putea exista Ziua Liberă a lui Ferris Bueller? Dar zona în care eșecul aparținea filmelor, nu Karachiului, era cea a prieteniei - era aproape întotdeauna un subiect secundar al poveștilor romantice, niciodată, inima unei povești. Cu excepția Rebelilor, dar aceea era despre băieți, ceea ce însemna că era cu adevărat despre cum fetele provocau probleme care duceau la certuri, la incendii și la moarte.

De unde stătea, Zahra vedea cu claritate poarta școlii. În cea mai mare parte a zilei, autobuzele, ricșele, furgonetele și alte vehicule provocau ambuteiaje pe străzile din Saddar, îndreptându-se spre Piața Împărătesei sau spre magazinele de electronice care populau zona, dar de două ori pe zi, mașini elegante cu aer condiționat se alăturau aglomerației pentru a-i transporta pe elevii privilegiați la cele mai prestigioase școli din Karachi.

Acolo era ea. Într-un Mercedes, cea mai elegantă mașină dintre toate limuzinele sclipitoare. Mașina a oprit chiar la poartă, iar Maryam a coborât și a intrat în curtea școlii. Era o Maryam diferită, cu un mers diferit. Rotunjimea feței părea să se fi mutat în altă parte în timpul verii, deși era greu de spus exact ce se întâmpla sub tunică gri, de forma unui sac, pe care o purta. Maryam s-a oprit să-i spună ceva unuia dintre băieții mai mari și, în timp ce vorbeau, și-a tras în jos tunică, cu un aer distrat. Materialul s-a întins peste sânii noi, peste o talie nouă. Băiatul mai în vârstă a continuat să-i spună ceva, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, dar când ea a trecut pe lângă el, mergând spre Zahra, el s-a întors să o privească, urmărind-o cu privirea pe toată lungimea potecii.

Erau și alte schimbări. Părul ondulat, lung până la umeri, fusese aranjat cu grijă, în loc să fie lăsat în voia lui, iar sprâncenele dezordonate fuseseră remodelate în două linii curbate. Dar zâmbetul era același; era vechiul zâmbet cu care Maryam o saluta pe Zahra, de fiecare dată când se întorcea din călătoriile de vară ale familiei sale la Londra. Și mâna ei întinsă ținea întotdeauna o casetă care era cadoul ei pentru ziua de naștere a Zahrei, cea mai bună prietenă pe care o avea - o bandă mixtă pe care o înregistrase, de pe radio, cu cele mai bune hituri din topurile londoneze.

- Vezi ce mi s-a întâmplat? a spus ea arătând către haină.

- Cine are dificultăți în a accepta asta? Mama sau croitorul? a spus Zahra, făcând un gest către tunică.

- Greu de spus. Croitorul Sahib coase ceea ce crede că vrea mama mea. Mama spune că se supără ușor; nu putem reveni și să spunem că totul este greșit, altfel nu ne va mai face hainele și el este singurul care reușește să facă bluzele mele tradiționale corect.

- Adulții sunt atât de complicați!

Și-au zâmbit reciproc, având încredere în viitorul lor, în care nu vor întâlni astfel de dileme meschine. Abia ce începuseră să-și schimbe impresiile despre vara petrecută separat, când Saba s-a apropiat, cu acel zâmbet al ei, ca și cum ar fi ținut o bucurie interzisă în gură, pe care nu era dispusă să o înghită, dar nici să o dezvăluie. Își cunoșteau toate zâmbetele cele trei fete; la paisprezece ani, aveau zece ani, în ceea ce s-ar putea numi prietenie. Zahra îi spusese odată lui Maryam că ceea ce exista între ele era prietenie, iar ceea ce aveau cu celelalte șase fete și douăzeci și doi de băieți în clasă era doar o relație bazată pe proximitate fizică.

— Dacă te-ai muta în Alaska mâine, tot am fi cele mai bune prietene, pentru tot restul vieții noastre, i-a spus Maryam, care era singura persoană către care Zahra își deschidea sentimentele extravagante.

Acum era și Saba, așezată în fața lor, permițându-le să o lingusească pentru a dezvălui secretul pe care tocmai îl auzise de la mătușa ei. Ea vorba de doamna Hilal, profesoara de biologie. Alarma cu bombă a școlii urma să fie completată cu o alarmă de răscoală. Vor exista exerciții pe tot parcursul semestrului pentru a se asigura că elevii nu confundă prima alarmă cu a doua. Nu ai vrea ca cei șapte sute de elevi să evacueze clădirea, când ar trebui să fie înăuntru, cu ușile și cu ferestrele ferm închise. Școala nu cunoscuse nici atacuri cu bombe, nici revolte, dar Saba a transmis cu mare satisfacție vestea despre dezastrul anticipat și despre posibila confuzie, legată de alarme.

— Părinții mei vor deveni și mai isterici dacă află asta, a spus Maryam, lungind nefiresc de mult cuvântul „mai”. În ziua în care ne-am întors de la Londra, au angajat paznici înarmați pentru casa noastră, pentru că toți expații de acolo le tot spuneau cât de periculos este Karachi. Dă-mi pericolul și păstrați-vă varza fiartă, londonezilor! Acum, nimeni nu poate intra în casă fără să treacă printr-un procedeu ridicol, în care paznicii sună la ușă să se asigure că sunt de-ai casei, iar dacă cineva e la telefon și nu poate să ajungă pentru a confirma identitatea oaspetelui, atunci unul dintre paznici trebuie să alerge înăuntru - nu că ar alerga vreodată, sunt de o lene incurabilă. Nu-ți face griji, Zahra! Le-am dat o fotografie cu tine și le-am spus că dacă cineva încearcă să te oprească să intri îl dau afară.

— Sunt norocoasă, a spus Zahra, iar Maryam a zâmbit.

Îi plăcea să fie comparată cu Lucky Santangelo, eroina romanelor lui Jackie Collins, un personaj compus, în părți egale, din curaj, cruzime și loialitate. Saba s-a bosumflat și Zahra a recunoscut această expresie: era aceea care spunea că Saba nu înțelegea de ce Maryam continua să fie cea mai bună prietenă a Zahrei și să împărtășească glume private cu ea, când Saba, ca și Maryam, aparținea acelei subgrupe de elevi, cu părinți care făceau parte din „setul social special”, mergând în străinătate în vacanțele de vară și înotând la același club privat.

— Poate că e o idee bună ca școala să aibă un fel de plan, în caz că se întâmplă ceva rău, a spus Zahra, privind spre zidurile înalte de protecție, cu cioburi de sticlă în partea de sus, pentru a împiedica pe cineva să le sară. Vara trecută, bombele lăsate în autovehicule au ucis mai mult de șaptezeci de oameni în Saddar - nu departe de această școală, una dintre explozii spărgând toate ferestrele magazinului de unde Zahra și mama ei cumpăraseră uniforme școlare noi, cu doar o săptămână în urmă. Timp de câteva zile, ea și-a imaginat bucăți de sticlă care îi străpungeau gâtul și ochii. Maryam fusese la Londra, iar când s-a întors, a spus:

— A fost groaznic; mulțumesc lui Dumnezeu că a fost în timpul vacanțelor școlare, ca și cum ar fi sugerat ca niciun cunoscut să nu fi fost, undeva, în apropierea Saddarului într-un astfel de moment al anului.

Clopoțelul școlii a sunat, trimițându-i pe terenul de joacă, unde coloanele neregulate de elevi începuseră să se formeze. Solul era umed de la ploaia din ziua anterioară, cu o baltă mare în mijlocul terenului, în care unii dintre băieții mai agitați din clasa a IX-a călcau cu picioa-

rele, pentru a încerca să le stropească pe fetele care treceau pe lângă ei.

Maryam nu era singura din clasa lor care se schimbase în timpul verii. Erau și băieți mai înalți și alte fete mai rotunde; acest băiat își tunsese în sfârșit puful puber de deasupra buzei, acea fată își înlocuise ochelarii cu lentile de contact. Singura schimbare la Zahra era un centimetru în plus de înălțime; în afară de asta, era încă slabă, cu părul drept ca un pai, pe care mama ei îl tăia până deasupra umerilor. Dar simțea ceva diferit în fiecare dintre ei în acel an, chiar dacă aspectele lor exterioare rămăseseră nealterate. Era mai mult avânt în pașii lor decât înainte. Erau conștienți că erau în clasa a X-a acum, destul de mari pentru ca studenții mai tineri să le acorde atenție și, de asemenea, în acel stadiu în care familiaritatea ar putea începe să înlocuiască respectul, în relația lor cu elevii de nivel A.

Festivitatea școlară fusese anulată pentru a-i aduce pe toți înăuntru cât mai repede posibil, pe măsură ce norii deveneau și mai întunecați, așa că s-au îndreptat direct spre noua lor sală de clasă, cu pereții groși, în culoare verde ca algele și cu bănci din lemn, proaspăt vopsite într-un maro-roșu dezgustător. Maryam și Zahra au găsit două locuri împreună, separate de celelalte bănci din rând printr-un culoar, iar Zahra i-a povestit prietenei sale despre momentul culminant al verii. Îi văzuse pe toți membrii formației Vital Signs ieșind dintr-o casă, în Phase 5, aproape de intersecția unde polițistul care avea în spatele urechilor ceva asemănător unei flori de plantă agățătoare numită bougainvillaea, obișnuia să dirijeze traficul. Tatăl ei conducea și refuzase să încetinească, cu atât mai puțin, să oprească, pentru ca ea să-i poată privi un pic mai mult.

– Doar pentru că niște băieți înregistrează o melodie pop nu înseamnă că ai dreptul să-i tratezi ca pe niște animale de la zoo, a spus el.

– Dar totuși i-ai văzut. E atât de tare. S-ar putea chiar să fie mai tare decât să vezi o vedetă pop în Londra, a spus Maryam, care îl văzuse pe Paul Young plimbându-se prin Hyde Park într-o vară.

Acesta era clar un subiect serios, la care se vor întoarce mai târziu, când vor avea timp să-l analizeze în detaliu – contează mai mult să vezi o vedetă internațională în orașul în care îți petreci vacanța sau vedete naționale, nu departe de cartierul tău?

– Am învățat un cuvânt nou din limba italiană, în vara asta, a spus Maryam, odihnindu-și cotul pe partea superioară a scaunului Zahrei și înclinându-se spre ea. Zia. Înseamnă „mătușă”. De asemenea, un argou pentru – a coborât tonul, așa cum ar fi trebuit să facă, înainte de a lua în derâdere numele dictatorului – homosexual. Poți să-ți imaginezi, de fiecare dată când ambasadorul italian se întâlnește cu generalul Zia, trebuie să se gândească...

– Maryam!

Zahra a privit în jur să vadă dacă cineva dădea semne că a auzit. Nu credea că vreunul dintre colegii lor era din familia care îl susțineau pe dictator. Dar subiectul era tabu, iar presupunerile erau periculoase.

– Nu fi paranoică, a spus Maryam.

Și-a coborât fața spre gaura tăiată în pupitru, care servea ca suport pentru pix, ca și cum ar fi vorbit într-un microfon. Atenție, mesaj către cartierul general! Vreți să știți ce credem cu toții despre „Narcisele” lui Wordsworth? Jos cu capetele lor vioaie!

Băiatul care stătea în spatele lor - Babar - a mers cu pași mari în fața clasei. Luă o bucată de cretă și mângăli pe tablă NU ÎȚI FACE GRIJI, E DOAR TOTU.

Vocea unui profesor a tăiat litera L pe care urma să o scrie.

- Domnule Razzaq, nu credeți că cel mai bine este să stați în bancă și să nu defilați cu pantaloni dintr-o epocă trecută?

Babar a rămas nemișcat pentru un moment, apoi și-a dus mâinile prin părul său gros, și-a îndreptat umerii și s-a întors în bancă, afișând un zâmbet sfidător. Dacă ar fi avut o geacă de piele, i-ar fi ridicat gulerul. A ajuns la scaunul său și s-a așezat.

- Uniforma școlară a fratelui meu mai mare ajunge la copiii bucătarului nostru, a spus Saba cu voce tare.

Zahra s-a întors să o privească pe Saba, care găsisse un loc vizavi de Babar.

- Saba, nu o să te placă dacă îl insulti, mai mult decât a făcut-o atunci când îi scriai poezii de dragoste.

Un Ohh! crescând în volum a circulat în clasă până când învățătorul l-a întrerupt, începând să strige prezența. Saba a plâns în caietul ei de exerciții. Zahra a băgat mâna în ghiozdanul ei după un șervețel, s-a lăsat pe spătarul scaunului, l-a lovit pe Babar în genunchi și i-a dat șervețelul pe sub birou.

- Trebuie să fie ceva scris pe șervețel? a șoptit el câteva momente mai târziu.

Zahra s-a întors. El desfăcuse șervețelul și îl ținea ca pe o scrisoare, cu degetul mare și arătătorul strângând fiecare parte.

- Nu ar fi trebuit să spună asta, dar tu poți să fii tipul drăguț, a zis ea.

- Doamnă, vrei să-mi dau jos pantalonii? a strigat Babar, ceea ce i-a făcut pe toți elevii să râdă, inclusiv pe Saba, și a făcut șervețelul inutil.

* * *

NU ÎȚI FACE GRIJI, E DOAR TOTU.

Zahra s-a apropiat de cuvintele de pe tablă, când toată lumea a părăsit sala de clasă. Era un punct făcut cu cretă, acolo unde Babar intenționase să înceapă litera - L, înainte ca profesorul să-l întrerupă. Până acum, toți fuseseră împreună, urmând aceleași cursuri, învățând sau neînvățând aceleași lucruri, recuperându-se ușor, după un set prost de examene, cauzat de o boală sau de o partidă de crichet, care le mâncase din timpul destinat studiului. Dar astăzi a fost începutul cursului de nivel O. Și modul în care te descurcai la examenele care te așteptau peste doi ani avea să determine chestiunea care îți schimba viața și în care era vorba despre care universitate americană sau britanică te va dori încă doi ani după aceea. În cazul Zahrei, nu era suficient să fie dorită de către o universitate; trebuia să fie suficient de dorită pentru a se califica pentru o bursă în Marea Britanie sau un ajutor financiar în America. Era la fel de atrasă de ambele țări - atât de marea din Oxbridge, cât și de strălucirea din Ivy League - dar știa că ar prefera cuvântul „bursă” în locul cuvântului „ajutor financiar”.

- Cât de importante sunt într-adevăr notele nivelului-O? o întrebase Babar pe o tânără profesoară - proaspăt absolventă a Universității Columbia din New York - la sfârșitul anului precedent, iar profesoara îi răspunsese: *Nu vă faceți griji, e doar totul.*

Zahra a găsit un creion și a scris un L, încercând să-l facă să se încline, așa cum făceau literele lui Babar pentru a nu ieși în evidență. Auzind un râset în spatele ei, se întoarse. Era Maryam, sprijinită de tocul ușii.

– Tot timpul făcând ordine în urma tuturor, a spus Maryam.

– Credeam că ai mers deja în sala de calculatoare.

Zahra a aruncat creta pe catedră și a lăsat-o să alunece spre margine.

– Mergem împreună până unde putem, a spus Maryam, prinzându-se de brațul Zahrei, în timp ce părăseau sala de clasă.

Maryam mergea la Informatică; Zahra, la Chimie. Odată cu începutul cursului nivelului-O, toți au trebuit să aleagă materiile pe care să le studieze, astfel că separarea căilor începuse. Zahra ar fi preferat Informatică, în loc de Chimie, dar prima era o materie introdusă recent; universitățile ar putea să nu o ia la fel de în serios ca materiile mai clasice, a avertizat-o unul dintre profesorii ei. Maryam nu s-a oprit să se gândească la ce universități iau în serios această materie sau chiar la cât de bine va promova la examenul nivelului-O, pentru că știa că banii părinților ei vor deschide calea spre una dintre universități, așa că nu-i păsa prea mult care ar fi aceea. Această atitudine relaxată față de studii era cea care o separa pe Maryam de majoritatea colegilor ei, mai mult decât banii și statutul social care îi eclipsau pe aproape toți, chiar și în această școală, cunoscută pentru legăturile sale cu elitismul. Toți ceilalți - fie că erau Babar, Saba sau Zahra - puteau recita ca niște statistici de crichet care dintre studenții din anii trecuți au ajuns la Harvard, Princeton sau Yale, și care au

fost rezultatele lor nivel-O și scorurile la testul de cunoștințe care purta denumirea de SAT. Dar pentru Maryam, universitatea era doar o întrerupere, înainte de preluarea afacerii familiei. Singurul viitor care conta pentru ea era cel care se va dezvălui în Karachi, un oraș în care Zahra nu avea nicio intenție să se întoarcă, odată ce l-ar fi părăsit. Dar aceasta era o separare a destinelor, departe de ceea ce Zahra era dispusă să ia în considerare chiar acum, pe măsură ce mergeau, ținându-se de braț, în jos pe scări și pe coridor, salutând alți elevi, pe care nu îi văzuseră toată vara.

– Deci, acum o să creadă oamenii că tu ești cea care îl place pe Babar, a spus Maryam.

– Crezi că și Babar crede asta?

– Probabil. I-ai atins genunchiul.

– E atât de noduros!

Un băiat de la nivelul-A s-a îndreptat spre ele, spunând:

– Uite cine a crescut vara asta.

Zahra era obișnuită cu comentariile despre înălțimea ei, și a durat un moment până să vadă unde au ajuns cu adevărat ochii băiatului. Numele lui era Hammad. Era unul dintre „băieții de cartier”, cunoscuți ca având prieteni dincolo de zidurile școlii și care erau fie criminali, fie se îndreptau în această direcție. Se zvonea că avea o armă în compartimentul de mănuși al mașinii.

Zahra și-a exprimat sonor dezgustul și a mers mai departe, trăgând-o pe Maryam după ea, sperând că a făcut-o într-un mod care să facă un posibil observator să spună că ambele „au trecut nepăsătoare pe lângă el”. Dar mai erau doar câțiva pași până să ajungă în sala de chimie și